

2007:10

Interpellation av Roger Mogert (s) om vårdnadsbidrag

Dnr 325-594/2007

En nyligen utkommen OECD- rapport, ”En bra start”, visar på klart negativa effekter med vårdnadsbidrag, både för barnens och för jämställdhetens skull. Rapporten argumenterar för vikten av att arbetsvillkor och bidragssystem är utformade så att föräldrarna själva kan svara för barnens omsorg och fostran det första levnadsåret, men därefter är man klart positiv till barnomsorg i organiserade former.

Enligt rapporten visar erfarenheterna att riskerna är stora med generella bidrag till familjer som är hemma med sina barn istället för att ha dem på förskola. Dels minskar arbetskraftsutbudet bland kvinnor och dels är det främst barn som bäst behöver en god organiserad omsorg/förskola som går miste om det. Enligt rapporten har mammor/familjer med en bräcklig förankring på arbetsmarknaden oftare än andra sociala problem. Och när de frestas att ta emot ett kontantbidrag för att vara hemma med barnen kan en spiral av problem förstärkas.

För mig känns det inte förvånande att OECD drar dessa slutsatser. Vi vet att en kvalitativ förskola är en lönsam investering för samhället och att förskolan har flera positiva aspekter; den ökar kvinnors arbetskraftsdeltagande, gör det möjligt för män och kvinnor att få arbetsliv och ansvar för barn och familj att gå ihop, främjar barnafödande och mildrar därmed den demografiska utmaningen med en åldrande befolkning men framför allt är förskolan bra för barnen.

I förskolan läggs grunden för barnens inläring och sociala samspel. Barn som får tillgång till en bra förskola har klart bättre möjlighet att lyckas under sin skolgång. Barn som inte får möjlighet att ta del av förskolans verksamhet går miste om dess lärande och det minskar möjligheten för dem att lära känna andra barn. Om ett vårdnadsbidrag införs minskar resurserna till förskolan och därmed kommer barngrupperna att bli större.

Undersökningar från våra grannländer Norge och Finland visar att vårdnadsbidrag till 95 % tas ut av kvinnor. Vårdnadsbidraget är också vanligare bland unga lågutbildade kvinnor och kvinnor utan fast jobb. Att vårdnadsbidraget blir en kvinnofälla även i Sverige råder det inget tvivel om. Extra illa är vårdnadsbidraget för alla invandrarkvinnor som tyvärr har det speciellt svårt att ta sig in på arbetsmarknaden.

Redan idag diskrimineras kvinnor på arbetsmarknaden för att kvinnor för att kvinnor i större utsträckning än män tar ut föräldraledighet och vård av barn. Hur arbetsgivare skulle ställa sig till att anställa kvinnor om de befarade att de skulle vara hemma med barn i många års tid är inte svårt att räkna ut.

Mot denna bakgrund vill jag ställa följande frågor:

1. Hur motiverar ni det att friska vuxna ska få bidrag för att vara hemma och ta hand om sina barn när ni i valrörelsen pratade så mycket om "arbetslinjen" och vikten av att till och med sjukskrivna och förtidspensionerade skulle tillbaka till arbetslivet?
2. Hur ser ni på risken att det främst är kvinnor som kommer att utnyttja möjligheten till vårdnadsbidrag?
3. Vårdnadsbidraget framställs som en valfrihetsreform, men vems valfrihet handlar det om? Barnen som inte får samma möjlighet till utveckling eller mamman som inte får samma pensionsrättigheter som andra eller pappans som inte får samma möjlighet att lära känna sina barn?

Stockholm den 9 februari 2007

Roger Mogert